

عوارض ناخواسته دارویی ADR

براساس تعریف سازمان جهانی بهداشت عوارض دارویی پاسخی ناخواسته و زیان آور به مصرف دارو است که در دوزهای معمول جهت پیشگیری، تشخیص و یا درمان بیماری یا تغییر عملکرد فیزیولوژیکی بدن مورد استفاده قرار می گیرد.

اهداف عمده مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها عبارتند از:

۱. شناسایی سریع عوارض و تداخل های دارویی که تا زمان ورود دارو به بازار شناخته نشده اند.
۲. تشخیص افزایش ناگهانی در میزان وقوع عوارض ناخواسته شناخته شده.
۳. شناسایی ریسک فاکتورها و مکانیسم هایی که عوارض ناخواسته دارویی تحت آن شرایط رخ میدهند.
۴. تخمین جنبه های کمی زیان های ناشی از مصرف داروها.
۵. تحلیل و انتشار اطلاعات مورد نیاز در تجویز داروها و مقررات دارویی.
۶. پیشگیری از وقوع عوارض دارویی قابل پیشگیری

اهمیت ثبت و گزارشات عوارض ناخواسته دارویی

عوارض جانبی و کاربرد غیر ص حیح داروها می توانند سبب : تهدید حیات بیمار ، بستری شدن در بیمارستان، افزایش هزینه های درمان ، افزایش طول مدت بستری در بیمارستان و در نهایت عدم رضایت بیماران از خدمات درمانی ارائه شده شوند.

چگونه می توان عوارض دارویی را گزارش نمود؟

به منظور جمع آوری گزارشهای عوارض دارویی، فرم های زرد رنگی توسط این مرکز تهیه شده است که در صورت تماس با این مرکز به تعداد لازم در اختیار کلیه حرف پزشکی قرار خواهد گرفت . پس از تکمیل فرم ها، می توان آنها را به آدرس معاونت غذا و دارو ارسال کرد.

چه مواردی را می توان گزارش نمود؟

کلیه عوارض مشکوک به مصرف فرآورده های درمانی از جمله داروها ، فرآورده های خونی، واکسن ها، مواد حاجب، مواد مورد استفاده در دندانپزشکی یا جراحی، فرآورده های گیاهی و محلولهای لنز قابل گزارش به این مرکز می باشند. جهت گزارش یک عارضه، اطمینان از وج ود ارتباط قطعی میان مصرف فرآورده و بروز عارضه ضروری نیست بلکه تردید به ایجاد عارضه نیز قابل گزارش می باشد . همچنین کلیه عوارض مشاهده شده اعم از خفیف یا شدید، گذرا یا پایدار توسط این مرکز پذیرفته می شود.

چه زمانی شک ما به بروز ADR افزایش می یابد؟

زمانی که علائم بعد از مصرف داروی جدید شروع می شوند
پس از افزایش دوز دارو ظاهر شوند
با قطع مصرف دارو برطرف شوند
با مصرف مجدد دارو دوباره ظاهر شوند

توجه مهم :

- هنگام گزارش یک عارضه حتی الامکان نام شرکت سازنده و شماره سری ساخت را جستجو نموده، گزارش نمایید.
- هرگز به دلیل نامعلوم بودن برخی اطلاعات درخواستی در فرم، از گزارش نمودن عارضه اجتناب نفرمایید.
- هویت بیمار و گزارشگر محرمانه خواهد ماند.
- کلیه اعضای گروه پزشکی نظیر پزشکان ، داروسازان ، دندانپزشکان ، پرستاران و ... می توانند عوارض داروها را گزارش نمایند.

دقت داشته باشیم که:

برای گزارش دهی شک به رخ دادن عارضه کافی است.

❖ واحد آموزش و تحقیقات

معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی قزوین